

Міністерство охорони здоров'я України
Тернопільський національний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України

НУТРИЦІОЛОГІЯ В СІМЕЙНІЙ МЕДИЦИНІ

Частина 1
ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

За редакцією проф. Л. С. Бабінець

Навчальний посібник

Львів
Видавництво «Магнолія 2006»
2023

УДК 613.2:616.1/4(075.8)

Н90

*Рекомендовано вченою радою Тернопільського національного медичного
університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України
(протокол № 13 від 06.12.2022 р.)*

Рецензенти:

Сидорчук Л. П. – доктор медичних наук, професорка, завідувачка кафедри сімейної медицини Буковинського державного медичного університету МОЗ України

Гребеник М. В. – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри терапії та сімейної медицини ФПДО Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України.

Нутриціологія в сімейній медицині. Частина 1: Загальні питання: навч. посібник /
Н90 за редакцією проф. Л. С. Бабінець. – Львів : «Магнолія 2006», 2023. – 376 с.

ISBN 978-617-574-239-6

Навчальний посібник містить актуальну і сучасну інформацію щодо оцінки і корекції нутритивного статусу людини у сімейній (амбулаторній) медицині, щодо лікувальних, профілактичних і реабілітаційних можливостей у веденні пацієнтів з найбільш поширеними нозологіями з трофологічними порушеннями у загальнолікарській практиці. Автори сподіваються, що запропонована ними інформація щодо нутритивного статусу, а також алгоритми реабілітації згідно із сучасними вітчизняними та міжнародними рекомендаціями будуть цінними для практичної медицини.

Матеріали навчального посібника будуть цінними для навчання і клінічної практики широкого кола фахівців-практиків у галузі медицини – лікарів загальної практики-сімейних лікарів, терапевтів, гастроентерологів, ендокринологів, фізіотерапевтів, реабілітологів, спеціалістів фізичної реабілітаційної медицини, а також для науковців у цих галузях, для лікарів-інтернів і студентів старших курсів медичних вузів.

УДК 613.2:616.1/4(075.8)

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
НУТРИЦІОЛОГІЯ ЯК ГАЛУЗЬ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ. ВЧЕННЯ ПРО НУТРИТИВНІ (ХАРЧОВІ) ФАКТОРИ ТА НУТРИТИВНИЙ СТАТУС ПАЦІЄНТІВ ПРИ СОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ (за виданням 23 «Медицина за Девідсоном», розділ 19 (А. G. Shand, J. P. H. Wilding)	7
НУТРИЦІОЛОГІЯ В ІСТОРИЧНОМУ АСПЕКТІ	62
ДИСЦИПЛІНА «ПРАКТИЧНА ДІЄТОЛОГІЯ. ТИПОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ ЛЮДИНИ» ЯК СКЛАДОВА ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РІВНЯ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ	70
НУТРИЦІЙНИЙ (ТРОФОЛОГІЧНИЙ) СТАТУС ПАЦІЄНТА У ЗАГАЛЬНОЛІКАРСЬКІЙ ПРАКТИЦІ	81
ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА МАСУ ТІЛА ЛЮДИНИ	94
МЕТОДИКИ ОЦІНКИ НУТРИТИВНОГО СТАТУСУ ЛЮДИНИ	96
ПРОТЕЇНИ В НУТРИЦІОЛОГІЇ	104
ВОДА І НАПОЇ В НУТРИЦІОЛОГІЇ	123
ХАРЧУВАННЯ ЯК ОСНОВНА ДЕТЕРМІНАНТА ЗДОРОВ'Я	146
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ (08.12.2017 р.)	152
ПРО УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІКУВАЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ ТА РОБОТИ ДІЄТОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ (за наказом МОЗ України №931 від 29.10.2013)	165
МОЖЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ СИСТЕМИ ДІЄТ М. ПЕВЗНЕРА ДО СУЧАСНОЇ КЛІНІЧНОЇ ПРАКТИКИ	176
ТРОФОЛОГІЧНА ПОЛІНУТРІЄНТНА НЕДОСТАТНІСТЬ ПРИ ХРОНІЧНОМУ ПАНКРЕАТИТІ	187
НУТРИЦІЙНИЙ СТАТУС ПАЦІЄНТІВ ІЗ НАДМІРНОЮ МАСОЮ ТІЛА АБО ОЖИРІННЯМ В АМБУЛАТОРНІЙ ПРАКТИЦІ	234

НУТРИТИВНІ ПОТРЕБИ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ З ОГЛЯДУ НА ПРОФІЛАКТИЧНУ СПРЯМОВАНІСТЬ ПЕДІАТРІЇ	242
ОПТИМІЗАЦІЯ ХАРЧУВАННЯ ПРИ АЛЕРГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ У ДІТЕЙ ІЗ ПОЗИЦІЇ СУЧАСНОЇ НУТРИЦІОЛОГІЇ	251
РОЗЛАДИ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ	269
ЗАКОНОМІРНОСТІ ВІКОВИХ ЗМІН ЕНЕРГЕТИЧНОГО ОБМІНУ. СУЧАСНА ТАКТИКА НУТРИТИВНОЇ ПІДТРИМКИ В ГЕРОНТОЛОГІЇ	298
ПАЦІЄНТ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ НА АМБУЛАТОРНОМУ ПРИЙОМІ: ФОКУС НА МОДИФІКАЦІЮ СТИЛЮ ЖИТТЯ	315
ХАРЧУВАННЯ ЯК ОСНОВНА ДЕТЕРМІНАНТА ЗДОРОВ'Я ВАГІТНИХ	330
ОСНОВИ РАЦІОНАЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ ВАГІТНИХ	341

Навчальне видання

Нутриціологія в сімейній медицині

Частина 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

За редакцією проф. Л. С. Бабінець

Навчальний посібник

Підп. до друку 07.12.2022 р.
Формат 70×100/16. Папір друк. № 2. Гарнітура Minion.
Ум. друк. арк. 30,55. Тираж 300 прим.

ПП «Магнолія 2006»
м. Львів-53, 79053, Україна, тел. +38 (050) 370-19-57
e-mail: picha1938@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції:
серія ДК № 2534 від 21.06.2006 року, видане
Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавництва «Магнолія 2006»